Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 6ης Ιουλίου 2017 * [i]

«Προδικαστική παραπομπή — Σήματα — Οδηγία 2008/95/ΕΚ — Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ′ — Εθνικό λεκτικό σήμα La Milla de Oro — Λόγοι απαραδέκτου της καταχωρίσεως και λόγοι ακυρότητας — Σημεία γεωγραφικής προελεύσεως»

Στην υπόθεση C-139/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Audiencia Provincial de Burgos (εφετείο Burgos, Ισπανία) με απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαρτίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Juan Moreno Marín,

María Almudena Benavente Cárdaba,

Rodrigo Moreno Benavente

κατά

Abadía Retuerta SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Berger, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet (εισηγητή) και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: E. Tanchev

γραμματέας: I. Illéssy, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 16ης Φεβρουαρίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο J. Moreno Marín, η M.-A. Benavente Cárdaba και ο R. Moreno Benavente, εκπροσωπούμενοι από τον J. García Domínguez, abogado, και τον C. Gutiérrez Moliner, procurador,

— η Abadía Retuerta SA, εκπροσωπούμενη από τους J. C. Quero Navarro και D. Pellisé Urquiza, abogados, και τον J. M. Prieto Casado, procurador,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους T. Scharf και J. Rius και από την J. Samnadda,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 2008, L 299, σ. 25).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, του Juan Moreno Marín, της María Almudena Benavente Cárdaba και του Rodrigo Moreno Benavente και, αφετέρου, της Abadía Retuerta SA σχετικά με τη χρήση από την εταιρία αυτή του σημείου «El Pago de la Milla de Oro» για σκοπούς εμπορίας, εμπορικής προωθήσεως ή διαφημίσεως οίνων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2008/95, που φέρει τον τίτλο «Λόγοι απαραδέκτου ή ακυρότητας», ορίζει, στις παραγράφους του 1 και 3, τα εξής:

«1. Δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα:

[…]

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

γ) τα σήματα που συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στο εμπόριο προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·

[…]

3. Ένα σήμα γίνεται δεκτό προς καταχώριση ή, αν έχει καταχωριστεί, δεν κηρύσσεται άκυρο κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ) ή δ) εφόσον, πριν από την ημερομηνία της αίτησης καταχώρισης και μετά τη χρήση που του έχει γίνει, απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα. Εξάλλου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται επίσης εφόσον ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε μετά την αίτηση καταχώρισης ή μετά την καταχώριση.»

4 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της ΕΕ (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα δεν γίνονται δεκτά προς καταχώριση.

Το ισπανικό δίκαιο

5 Το άρθρο 5 του ley 17/2001 de Marcas (νόμος 17/2001 περί σημάτων), της 7ης Δεκεμβρίου 2001 (*BOE* αριθ. 294, της 8ης Δεκεμβρίου 2001, σ. 45579), που φέρει τον τίτλο «Απόλυτες απαγορεύσεις», ορίζει στην παράγραφό του 1, στοιχείο γ', τα εξής:

«Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο καταχωρίσεως τα ακόλουθα σημεία:

[…]

c) τα σημεία που αποτελούνται αποκλειστικώς από σημεία ή ενδείξεις τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν στο εμπόριο προς δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

6 Η M.-A. Benavente Cárdaba και ο R. Moreno Benavente είναι δικαιούχοι του καταχωρισθέντος υπ' αριθμόν 2841993 ισπανικού σήματος La Milla de Oro για τον προσδιορισμό οίνων. Το σήμα αυτό χορηγήθηκε στον J. Moreno Marin με απόφαση του Oficina española de patentes y marcas (Ισπανικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και Σημάτων) της 23ης Απριλίου 2009, εν συνεχεία δε μεταβιβάστηκε στην M.-A. Benavente Cárdaba και στον R. Moreno Benavente.

7 Οι εκκαλούντες των κυρίων δικών ενήγαγαν την Abadía Retuerta ενώπιον του Juzgado de lo Mercantil de Burgos (εμποροδικείο Burgos, Ισπανία). Αιτιώνται κατ' ουσίαν την Abadía Retuerta για το ότι χρησιμοποίησε το σημείο «El Pago de la Milla de Oro» στην ετικέτα των οίνων τους οποίους παράγει, δεδομένου ότι η χρήση της ονομασίας «la Milla de Oro» είναι ικανή να προκαλέσει στους καταναλωτές κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ των προϊόντων τα οποία διαθέτουν στο εμπόριο η M.–A. Benavente Cárdaba και ο R. Moreno Benavente και των προϊόντων τα οποία εμπορεύεται η Abadía Retuerta. Οι ενδιαφερόμενοι ζήτησαν κατά συνέπεια από την εν λόγω εταιρία να παύσει αμέσως την καθ' οιανδήποτε μορφή χρήση της ως άνω ονομασίας και να παραλείπει τη χρήση αυτή στο μέλλον.

8 Η Abadía Retuerta αμύνθηκε κατά της αγωγής και άσκησε ανταγωγή με την οποία ζήτησε να διαπιστωθεί η ακυρότητα του σήματος La Milla de Oro. Υποστήριξε, ιδίως, ότι το σήμα αυτό συνιστά ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως και ότι κατά συνέπεια πρέπει να εφαρμοσθεί η απόλυτη απαγόρευση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο c, του νόμου 17/2001.

9 Με απόφαση της 29ης Ιουλίου 2014, το Juzgado de lo Mercantil de Burgos (εμποροδικείο Burgos) απέρριψε την ασκηθείσα ενώπιόν του αγωγή για παραποίηση/απομίμηση και δέχθηκε την ανταγωγή της Abadía Retuerta διαπιστώνοντας την ακυρότητα του σήματος La Milla de Oro, με το σκεπτικό ότι το σήμα αυτό συνιστούσε ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως.

10 Οι εκκαλούντες των κυρίων δικών άσκησαν κατά της αποφάσεως αυτής έφεση ενώπιον του Audiencia Provincial de Burgos (εφετείο Burgos, Ισπανία). Εκτιμούν ότι το σημείο «la Milla de Oro» δεν αντιστοιχεί σε καμία ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, αλλά συνιστά προσελκυστική ονομασία η οποία προσδιορίζει, χωρίς να παραπέμπει σε συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, προϊόντα που χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι ανήκουν στον τομέα των σημάτων ποιότητας. Ως εκ τούτου, στον οινικό τομέα, το «milla de oro» της Ribera del Duero (Ισπανία) υφίσταται ταυτοχρόνως προς το «milla de oro» της Rioja (Ισπανία). Το σημείο αυτό χρησιμοποιείται επίσης για να δηλώσει το τμήμα μιας οδού της Μαδρίτης (Ισπανία), στο οποίο είναι εγκατεστημένα καταστήματα που εμπορεύονται σήματα διάσημα για την ποιότητά τους, καθώς και μια άλλη οδό με τα σημαντικότερα μουσεία τέχνης της Μαδρίτης.

11 Η Abadía Retuerta εμμένει στη θέση της και υποστηρίζει ότι το σημείο «la Milla de Oro» χρησιμοποιείται συχνά στον αμπελοοινικό τομέα για να δηλώσει μια πολύ συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη, στην οποία ασκούν τη δραστηριότητά τους τόσο οι εκκαλούντες των κυρίων δικών όσο και η Abadía Retuerta, και ότι, για τον λόγο αυτό, το σημείο αυτό συνιστά ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως.

12 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το σημείο δεν φαίνεται να συνιστά ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, εφόσον δεν δηλώνει κάποιον τόπο ή γεωγραφικό ορόσημο. Εξάλλου, στην περίπτωση των γεωγραφικών ενδείξεων, υφίσταται ένας τόπος με την ονομασία του η οποία χρησιμοποιείται εν συνεχεία για να δηλώσει την προέλευση του προϊόντος. Εν προκειμένω, το εν λόγω σημείο δημιουργήθηκε αντιθέτως για να δηλώσει μια συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων, τα οποία στο σύνολό τους ευρίσκονται ήδη σε συγκεκριμένο τόπο.

13 Πάντως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το σημείο «la Milla de Oro» συνδέεται πάντοτε με συγκεκριμένο τόπο, ο οποίος χαρακτηρίζεται από αυξημένο βαθμό συγκέντρωσης προϊόντων υψηλής ποιότητας. Κατά τον ίδιο τρόπο με τις γεωγραφικές ενδείξεις στις οποίες ορισμένο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος συνδέεται με τον επίμαχο τόπο, το σημείο αυτό συνδέεται με τον εν λόγω τόπο στο μέτρο που αυτός χαρακτηρίζεται από την ποιότητα των προϊόντων και από το γεγονός της συγκεντρώσεώς τους σε αυτόν.

14 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Audiencia Provincial de Burgos (εφετείο Burgos) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτει στις απαγορεύσεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2008/95 η χρήση σημείου που αναφέρεται σε χαρακτηριστικό προϊόντος ή υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεώς του σε αφθονία στον ίδιο τόπο και με υψηλή αξία και ποιότητα;

2) Μπορεί να θεωρηθεί ότι σημείο με τα ως άνω χαρακτηριστικά αποτελεί ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως κατά το μέτρο που η συγκέντρωση του προϊόντος ή της υπηρεσίας πάντα θα σημειώνεται σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου ερωτήματος

15 Με το δεύτερο ερώτημα, του οποίου η εξέταση πρέπει να προηγηθεί, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν σημείο όπως το «la Milla de Oro», το οποίο παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, μπορεί να θεωρείται ως ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, εφόσον τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες είναι συγκεντρωμένα σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο.

16 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2008/95 απαγορεύει την καταχώριση γεωγραφικών ονομασιών ως σημάτων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτές δηλώνουν τόπους οι οποίοι έχουν επί του παρόντος σύνδεσμο, κατά την αντίληψη των ενδιαφερομένων κύκλων, με την κατηγορία οικείων προϊόντων ή εφόσον μπορεί ευλόγως να πιθανολογηθεί ότι ένας τέτοιος σύνδεσμος μπορεί να δημιουργηθεί στο μέλλον (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, Windsurfing Chiemsee, C-108/97 και C-109/97, EU:C:1999:230, σκέψεις 31 και 37).

17 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο τονίζει ότι το σημείο «la Milla de Oro» δεν αρκεί αφεαυτού για να δηλώσει συγκεκριμένη και καθορισμένη γεωγραφική περιοχή με την οποία να συνδέεται η προέλευση των επίμαχων οίνων. Ειδικότερα, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι, στον αμπελοοινικό τομέα, το σημείο «la Milla de Oro» της Ribera del Duero (Ισπανία) υφίσταται ταυτοχρόνως προς το σημείο «la Milla de Oro» της Rioja. Στον τομέα ειδών πολυτελείας, όταν το σημείο αυτό συσχετίζεται με τη Μαδρίτη, δηλώνει μια συνοικία της στην οποία είναι συγκεντρωμένα καταστήματα πολυτελείας, γνωστά κοσμηματοπωλεία και γκαλερί έργων τέχνης. Το «La Milla de Oro» της Marbella (Ισπανία) δηλώνει μια συνοικία της πόλεως αυτής στην οποία ευρίσκονται πολυτελή ακίνητα καθώς και υψηλής ποιότητας εστιατόρια που προσελκύουν μια εύπορη και διάσημη πελατεία.

18 Ως εκ τούτου, το σημείο «la Milla de Oro», αφενός, δηλώνει μια γεωγραφική ζώνη η οποία διαφέρει αναλόγως της ονομασίας της γεωγραφικής περιοχής που το συνοδεύει και, αφετέρου, παραπέμπει σε συγκεκριμένο επίπεδο ποιότητας των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τα οποία διαφέρουν αναλόγως της ονομασίας της γεωγραφικής περιοχής με την οποία συνδέεται το σημείο αυτό.

19 Κατά συνέπεια, το ως άνω σημείο πρέπει να συνοδεύεται από την ονομασία μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής έτσι ώστε να μπορεί να ταυτοποιηθεί η γεωγραφική προέλευση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, εφόσον αυτά διακρίνονται μέσω της δυνατότητας ανευρέσεως τέτοιων αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντων ή υπηρεσιών σε αφθονία στον συγκεκριμένο αυτό γεωγραφικό χώρο.

20 Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει σύνδεσμος μεταξύ του επίμαχου εν προκειμένω προϊόντος, δηλαδή του οίνου, και της γεωγραφικής προελεύσεως η οποία αποδίδεται στο σημείο «la Milla de Oro», εφόσον ο καθορισμός της γεωγραφικής προελεύσεως των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών είναι δυνατός ακριβώς βάσει της ονομασίας μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής η οποία συνδέεται με τα ως άνω προϊόντα και υπηρεσίες.

21 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι σημείο όπως το «la Milla de Oro», που παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, δεν μπορεί να αποτελέσει ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, εφόσον το σημείο αυτό πρέπει να συνοδεύεται από την ονομασία μιας γεωγραφικής περιοχής έτσι ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίηση του γεωγραφικού χώρου με τον οποίο συνδέεται η υψηλή συγκέντρωση ενός αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας.

Επί του πρώτου ερωτήματος

22 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2008/95 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι σημείο όπως το «la Milla de Oro», το οποίο παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, μπορεί να εμφανίζει χαρακτηριστικά των οποίων η χρήση ως σήματος συνιστά λόγο ακυρότητας, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

23 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος ο οποίος συνεπάγεται ότι όλα τα σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν προς δήλωση χαρακτηριστικών των προϊόντων ή των υπηρεσιών των οποίων ζητείται η καταχώριση τίθενται στην ελεύθερη διάθεση όλων των επιχειρήσεων, προκειμένου αυτές να έχουν τη δυνατότητα να τα χρησιμοποιούν για την περιγραφή των ίδιων χαρακτηριστικών των δικών τους προϊόντων. Επομένως, τα σήματα τα οποία συνίστανται αποκλειστικώς σε τέτοια σημεία ή ενδείξεις δεν μπορούν

να αποτελέσουν αντικείμενο καταχωρίσεως παρά μόνον κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 2008/95 (απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2004, Koninklijke KPN Nederland, C-363/99, EU:C:2004:86, σκέψεις 54 και 55 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι, εφόσον η καταχώριση σήματος ζητείται πάντοτε ως προς προϊόντα ή υπηρεσίες που αναγράφονται στην αίτηση καταχωρίσεως, το ζήτημα αν το σήμα εμπίπτει ή όχι σε κάποιον εκ των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 της οδηγίας 2008/95 λόγων απαραδέκτου της καταχωρίσεως πρέπει να εκτιμάται, αφενός, σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες και, αφετέρου, σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το ως άνω σήμα. Η εκτίμηση αυτή πρέπει να πραγματοποιείται in concreto, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και περιστάσεις (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2003, Linde κ.λπ., C-53/01 έως C-55/01, EU:C:2003:206, σκέψη 75, και της 12ης Φεβρουαρίου 2004, Koninklijke KPN Nederland, C-363/99, EU:C:2004:86, σκέψεις 33 και 34).

25 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει, στο πλαίσιο in concreto εξετάσεως όλων των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών και περιστάσεων, αν το σημείο «la Milla de Oro» μπορεί να γίνει αντιληπτό από το ενδιαφερόμενο κοινό ως περιγραφικό χαρακτηριστικού ενός προϊόντος, όπως είναι ο οίνος, συνιστάμενου στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος σε αφθονία στον ίδιο τόπο.

26 Εξάλλου, έστω και αν υποτεθεί ότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμήσει ότι σημείο όπως το επίδικο στην κύρια δίκη δεν είναι περιγραφικό του προαναφερθέντος χαρακτηριστικού, θα πρέπει ακόμη να ελέγξει αν το εν λόγω σημείο έχει διακριτικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95, δεν καταχωρίζονται ή, εάν έχουν καταχωρισθεί, είναι δυνατόν να κηρυχθούν άκυρα τα σήματα τα οποία στερούνται διακριτικού χαρακτήρα.

27 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι από πάγια νομολογία σχετικά με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, το οποίο επαναλαμβάνει το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/95, προκύπτει ότι ο διακριτικός χαρακτήρας σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 7 του εν λόγω κανονισμού, σημαίνει ότι το σήμα αυτό καθιστά δυνατή την εξατομίκευση του προϊόντος για το οποίο ζητείται η καταχώριση ως προερχομένου από συγκεκριμένη επιχείρηση και, επομένως, τη διάκριση του προϊόντος αυτού από προϊόντα άλλων επιχειρήσεων (απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2010, Audi κατά ΓΕΕΑ, C-398/08 P, EU:C:2010:29, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Σε ό,τι αφορά τα σήματα που αποτελούνται από σημεία ή ενδείξεις τα οποία χρησιμοποιούνται επίσης ως διαφημιστικά συνθήματα, ενδείξεις ποιότητας ή φραστικές προτροπές αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών τα οποία προσδιορίζουν τα σήματα αυτά, η καταχώρισή τους δεν αποκλείεται λόγω μιας τέτοιας χρήσεως. Όσον αφορά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα τέτοιων σημάτων, ως προς τα σήματα αυτά δεν πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρότερα κριτήρια απ' ό,τι για άλλα σημεία (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2012, Smart Technologies κατά ΓΕΕΑ, C-311/11 P, EU:C:2012:460, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

29 Συναφώς, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι το επαινετικό σημασιολογικό περιεχόμενο λεκτικού σήματος δεν αποκλείει ότι το σήμα αυτό μπορεί να αποτελεί για τους καταναλωτές εγγύηση της προελεύσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσδιορίζει. Επομένως, το οικείο κοινό μπορεί να εκλάβει ένα τέτοιο σήμα τόσο ως σύνθημα με σκοπό την εμπορική προώθηση όσο και ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως των προϊόντων ή των υπηρεσιών. Εξ αυτού συνάγεται ότι, στο μέτρο που το κοινό αυτό αντιλαμβάνεται το σήμα ως ένδειξη της ως άνω προελεύσεως, το γεγονός ότι ταυτοχρόνως, αν όχι και πρωτίστως, το σήμα γίνεται αντιληπτό ως σύνθημα με σκοπό την εμπορική προώθηση στερείται σημασίας όσον αφορά τον διακριτικό χαρακτήρα του (απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2010, Audi κατά ΓΕΕΑ, C-398/08 P, EU:C:2010:29, σκέψη 45, και διάταξη της 12ης Ιουνίου 2014, Delphi Technologies κατά ΓΕΕΑ, C-448/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:1746, σκέψη 36).

30 Επομένως, υπό τις επίδικες στην κύρια δίκη περιστάσεις, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει, υπό το φως του συνόλου των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών και περιστάσεων, αν το σημείο «la Milla de Oro», στο μέτρο που δεν είναι περιγραφικό του χαρακτηριστικού ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, γίνεται αντιληπτό από το οικείο κοινό ως σύνθημα ή έκφραση με σκοπό την εμπορική προώθηση ικανό να δηλώσει την εμπορική προέλευση του οικείου προϊόντος ή υπηρεσίας.

31 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2008/95 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι σημείο όπως το «la Milla de Oro», το οποίο παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, ενδέχεται να μην εμφανίζει χαρακτηριστικά των οποίων η χρήση ως σήματος συνιστά λόγο ακυρότητας, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

32 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Σημείο όπως το «la Milla de Oro», που παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, δεν μπορεί να αποτελέσει ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως, εφόσον το σημείο αυτό πρέπει να συνοδεύεται από την ονομασία μιας γεωγραφικής περιοχής έτσι ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίηση του γεωγραφικού χώρου με τον οποίο συνδέεται η υψηλή συγκέντρωση ενός αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας.**

2) **Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2008/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι σημείο όπως το «la Milla de Oro», το οποίο παραπέμπει στο χαρακτηριστικό ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας το οποίο συνίσταται στη δυνατότητα ανευρέσεως ενός τέτοιου αυξημένης αξίας και ποιότητας προϊόντος ή υπηρεσίας σε αφθονία στον ίδιο τόπο, ενδέχεται να μην εμφανίζει χαρακτηριστικά των οποίων η χρήση ως σήματος συνιστά λόγο ακυρότητας, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.**

(υπογραφές)

i — Στις σκέψεις 22, 31 και στο σημείο 2 του διατακτικού του παρόντος κειμένου έγινε τροποποίηση γλωσσικής φύσεως μετά την αρχική ανάρτησή του στην ψηφιακή Συλλογή Νομολογίας.